

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

la

„Telegraful Român”:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm a se scrie curat; a se pune posta ultimă, și în loc de epistole de prenumerațiune recomandăm onor. public assignatele postale. (Posta-Utalvány — Post-Anweisung) ca împreunate cu spese mai puține și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari și înnoiesc abonamentul, sînt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta de tipărirea esemplarelor, și a lipi adresele dlor pre assignatele postale. Și unii și alții sînt poftiți a se adresa la Editura „Telegraful Român” în Sibiu. Colectanților de 10 prenumerațiuni li se dă un esemplariu gratis.

Revista politică.

Sibiu, în 8 Octomvre.

Proiectul de lege, a cărui espunere de motive o reproducem după foile budapestane la alt loc, a făcut senzațiune neplăcută în Budapesta și putem dice, că în toată Ungaria pe unde resună limba maghiară. „P. Naplo” se distinge în ceea ce privesce de a da espresiune neplăcerii sale față cu proiectul prin care are a se norma puterea armată în Austro-Ungaria. „P. N.” află că servilismul ministrului president Tisza întrece ori ce servilism de care istoria maghiară și poate numai aduce aminte „Cum de nepoporari erau odinioară conservativii vechi totodată și oamenii curții pentru că se siliau a modera nisințele naționale și căutau a le aduce în consonanță cu dorințele curții. Dară cu toate aceste patriotismul „Pecovicilor” acelora este cu mult mai superior și mai strălucit decât slugărnicia liberalilor de astăzi. Mai la vale continuă: Nimenea nu poate concura cu Tisza în privința influenței la curte, pentru că nimenea nu este capabil de un astfel de servilism cum e densusul. Ceară curtea ce va vrea, Tisza cu o admirabilă licițațiune minuență a drepturilor și averei Ungariei este în stare a realiza cererea. „P. Naplo” se vede mai departe, că este necăgît asupra proiectului și pentru aceea și prin urmare și asupra ministeriului pentru că el nu e în stare să procedă și cu administrațiunea militară cum procese cu scoalele poporale nemaghiare.

Sînt minunați politici Maghiarilor. Deoparte recunosc slăbiciunea bărbăților lor de stat și de altă parte pretind dela ei să facă minuni: să facă din naționalitatea maghiară un colos cum e bună oară una ori mai multe din națiunile occidentului european cu poporațiune numeroasă și cu cultură mare în toate direcțiunile.

O probă despre o mărturisire sinceră a slăbiciunilor bărbăților lor de stat care a luat asupra și fără amestecul nemaghiarilor a conduce na-vea statului, găsim în „Közvélemény” de mai nainte cu vre o cinci zile: „În Ungaria este dinnaintea ușilor o crisă socială. Clasele au ajuns la punctul, unde miseria socială se poate prinde cu mâna și demoralisațiunea numai este ceva lucru nou; pentru că ticăloșia și virtutea s'au născut la cele doue capete opuse ale lumii și amēdoue se luptă luptă eternă pentru de a pune mâna pe lume. Luptătorii ticăloșiei sînt la noi la locul cel de frunte.

„Cine mai poate nega astăzi, că poporul dela țeară — iobagii de oarecând, acum onorabili agricultori ai pământului patriei — este isgonit din posesiunea puținelor parcele ce le ereditate pe timpul iobăgiei? Agricultorul nu este astăzi altceva decât un proletariu agrariu, un proscris, cum e rusticul irlandez; usura, justiția și apăsarea dărilor l-au ruinat cu totul.”

Articolul atinge în vre-o câte-va trăsături pe proprietarii cei mici, cari reprezentau pe nobilimea mijlocie de oarecând, dicēnd, că și aceia ca și aceștia astăzi sînt perduți. Vine apoi la clasa industrială și spune că se luptă să scape de perire și că espresițiunea dela Alba regală a fost numai o sərbătoare, care a avut un scop, dară n'a folosit nimic.

După ce trece aproape toate clasele sociale unguresci printr'o tristă revistă „Közvélemény” face conclusiunea:

„Așa se află societatea maghiară liberă și egal îndreptătită în al doispredecelea an al constituțiunei: seracă și neputincioasă, necapabilă de libertate, dară încă nematură de servitate. Ei bine, referințele politice de astăzi nu preste mult și vor devoni mature: și așa sînt destul de fragede.

„După cât scim avem și o dietă și reprezentanți ai țării. Aceste sînt organele cele mai înalte ale libertății noastre, dela ele așteptăm ca să cunoască simptomele crizei sociale. Negligență, o cunoștință întunecată despre ceea ce este simț de datorințe, îndolență față cu relele cele mai mari: eată trăsuriile caracteristice de până acum ale acestor organe supreme. Aceasta să fie disă numai pentru trecut. Ați însă se aud vaietele societății ce se afundă și noi credem, că va etele aceste vor fi în stare a tređi amorțita consciință publică. Nu cerem ca fie-care să fie un Szechényi; dară fie-care cetățean are dreptul de a pretinde dela reprezentanța țării bater atât, cât este de lipsă pentru a cunoască pagubele și miseriile societății...”

„Dacă legislațiunea nu procură națiunei reforme, dacă crizei interne nu i se vor pune pedeci prin legi nouă și radicale, dacă sērăcia claselor se va întinde mai departe: societatea maghiară devine o jertfă a crizei, națiunea maghiară va fi astfel numită numai în lege și naia statului încercată cu proletari va pute intra linișcită în portul parlamentului central din Viena.”

Încă un lucru supără pe diarele

din Budapesta: proiectul în privința administrațiunei Bosniei și Erțegovinei. „Közvélemény” dice că proiectul acesta este un atentat asupra constituțiunei, eară „P. N.” dice că proiectul sparge organizațiunea dualistică a monarchiei;... unde se va oprî tendența aceasta... încă nu se scie, dice mai departe aceeași foaie.

„Polit. Corr.” publică cerculariul bar. Haymerle prin care arată intrarea sa în oficiul de externe. El promite a continua opera antecesorului seu și a pune toate silințele pentru a susține pacea și autoritatea Austro-Ungariei.

În fine cestiunea israelită din România ar fi resolvită. O telegramă din Bucuresci dela 18 Oct. n. spune că camera a primit cu 133 contra 9 voturi proiectul modificat de guvern în înțelegere cu opozițiunea, privitoriu la cestiunea Evreilor. În telegramă se dice, că s'au făcut unele amendamente la proiectul de mai nainte însă neesențiale. Din cele ce au premers votării credem, că proiectul spriginat de guvern se va fi modificat nu neesențial.

După „Timpul” guvernul în urma unei declarațiuni a 56 deputați, vedēnd că nu va întruni 2 terțialități și va cadē cu proiectul seu, s'a pus în înțelegere cu opozițiunea pentru redactarea unui proiect corespundătoriu vederilor opozițiunei.

Spre orientare în cestiunea aceasta ne pot servi și următoarele:

„Românul” de ađi (6 Oct.) dice „Resb.” anunță, că a aflat, că o înțelegere între minoritate, majoritate și guvern, asupra cestiunei Evreilor, este aproape stabilită și speră, că proiectul, modificat și aprobat de toți va fi adus chiar ađi în adunare. Ear în revista sa, tot de ađi, organul guvernului se exprimă astfel:

În urmă negura îndoielei a început a se risipi; numărul nedumeriților a început a deveni mai mic și numărul celor ce sciau într'un mod precis ce voiesc, mai mare. Dar incertitudinea generală dintru început și avu consecențele sale; mulți oameni de bună credință, desinteresati, plini de bune intențiuni, remaseră sub inriurirea acelei incertitudini; îndoielile și bănuelile cuprinsă cugetarea lor, grație silințelor celor cu ambițiuni imense; legăminte fură contractate și întreținute printr'o sistemă închisitorială. Astfel complicările se grămădiră unele peste altele și nici până astăzi încrederea reciprocă n'a risipit îndoelile, ce opresc rezolvarea cestiunei.

Acest mers al lucrurilor a fost poate inherent cestiunei atât de complexe și de grele, ce se impune la studiul și la rezolvarea țerei.

Vom dice mai mult poate că opozițiunea crâncenă ce s'a produs în cameră a făcut un serviciu țerei; poate că a înlesnit chiar pozițiunea guvernului, în sarcina patriotică ce și impusese de a proba în afară că țara nu poate admite, fără a se sinucide, interpretarea ce se da la început de cătră puteri art. 44 al tratatului din Berlin.

După cum se vede, dice mai departe „Resboiul”, pericolele despre cari ne-a tot povestit în fie-care ăi diarul „Românul”, s'a înlăturat, și a-

cele nemilostive puteri cari au persistat în emanciparea Evreilor în masse sau categorii, au renunțat la pretențiile lor, astfel că și guvernul, împreună cu majoritatea sa a putut să mai lase ceva, apropiindu-se cu modul acesta de opiniunile opesiției.

Ne pare bine că, mai mult sau mai puțin, cestiunea Evreilor se va pute rezolva după opiniunea noastră emisă, după ce au cadut listele, cari erau cu desăvērșire nepractice din mai multe puncte de vedere.

Se dice că esența modificărilor este înlăturarea listelor și afară de un numer oare-care de Evreii cari au servit în armată, inscrierea principiu-lui de împământenire individuală; invitându-se, pentru astă singură dată, unii din Evreii de ași formula cererea în acest sens, pentru ca Camera să mai acorde drepturile cetățenesce încă unui numer oare-care.

„Pentru pace”.

Sub acest titlu publică „Kölnische Zeitung” mai multe articule, pe care apoi le reproduce „Nordd. Allg. Ztg.” în fruntea foiei sale. Estragem din acele articule următoarele pasage interesante, ce se referesc la relațiunile dintre Germania și Austro-Ungaria:

„Germania are un interes întreit de a se alia cu Austria: pentru a susține pe Austria ca pe un factor caracteristic al echilibrului european, pentru de a afla sprigin în ea în cazul unor atacuri ruso-franceze pentru a impede în fine pe Austria să se alieze cu Francia sau Rusia... O alianță cu Germania apără Austro-Ungaria contra pofelilor de cucerire slavoitaliane; o alianță cu Austro-Ungaria depărtează de Germania pericolul unor atacuri ruse s'au franceze. Ambele țeri au interes la bună starea reciprocă, ele sînt aliate „naturale” și nici una n'are de a aduce jertfe celorlalte. Ele ar forma o societate pentru asigurarea intereselor comune, și s'ar apăra reciproc în cas, că interesele uneia ar fi amenințate. Germania și Austro Ungaria sînt destul de tari pentru de a nu se teme de vr'un atac estern. Nici guvernul rusesc nici cel frances nu vor nutri cugetul de a purta răsboiu cu această putere unită. Englitera însă s'ar unī cu plăcere cu această alianță, care formează o stavilă în contra pofelilor ruse de cucerire. Rusia în fine, de și ar vedē de o camdată în alianța defensivă dintre Austria și Germania o incomoditate, cu timpul poate ajunge la recunoștința, că această alianță s'a încheiat spre binele și prosperarea sa proprie.

În Petersburg se poate crede încă și ađi, că se va pute ataca din Varșovia atât Austria cât și Germania. Polonia însă încetează de a lua o pozițiune amenințătoare îndată ce Austria e aliată cu Germania. Aceasta ar trebui să se prevadă de cercurile militare și Țarul de sigur nu va necunoască aceasta. Svaturile, cari nizuesc spre răsboiu, ar perde și s'ar pute spera, că elementele conservatrice, vor căștiga din nou influență

în Petersburg. În momentul acesta ele sunt fără putere și nu cu ne-drept se ascie depărtării lor dela afacerile statului o mare parte a confuziunii, dacă nu întreaga nefericire de care suferă Rusia și cu care amenință lumea. Dacă însă alianța germano-austriaco-ungurească va produce o schimbare a politicii ruse, dacă această din urmă își va pierde caracterul revoluționar și provocător, silindu-se a vindeca pe cale pacinică ranele cauzate de războiul din urmă, poporul rusesc ar trage mai mare avantaj pozitiv din legătura imperielor din Europa centrală, decât în-suși aliații. Și trebuie să admitem că Rusia va ține pacea, aflând Germania și Austria gata de a respinge ori-ce atac îndreptat contra uneia sau alteia din puteri. În nici un cas însă n'are drept Rusia de a se simți vătămăată prin alianța defensivă diutre acele puteri. O asemenea alianță a existat sub forma de alianță germană în decurs de o jumătate secol fără de a fi fost privită de Rusia ca o amenințare. Nici unul dintre ambele imperii germane nu poate câștiga din un războiu cu Rusia nimic. Un astfel de războiu n'ar avea nici odată altă țintă, decât de a respinge atacurile. Nimeni nu împedecă deci referințele amicale dintre Rusia și Germania; deacă însă Rusia nu va voi să le mențină și mai departe, nu poate fi decât refuzarea sa proprie răspunde-toare. Nici alianța celor trei împără-ții nu ar înceta prin o apropiere mai intimă între Germania și Austro-Un-garia, ci din contră ar ajunge la adevărată autoritate, alăturându-se și Țarul, cu intențiuni pacinice de cei doi Monarhi.

În politică nu se pot da sau cere demonstrații matematice, în politică se socotește cu probabilități. O astfel de probabilitate însă există, că alianța austro-germană va fi o garanție pentru susținerea păcii europene. Ea apără Germania contra Rusiei și contra Franței, ear Austria contra Rusiei și Italiei. O alianță defensivă între aceste puteri nu amenință nici un stat european; ori ce altă coalițiune însă nasce pericole, provoacă formarea unor contracoalitări și poate deveni cauza ruperei păcii. Rusia aliată cu Franța neliniștesc Germania și Austria; o alianță între Rusia și Austria sau Franța și Austria, amenință siguranța Germaniei; o alianță între Franța și o altă putere mai curând poate provoca un războiu între Rusia și Germania de cât al împedeca; o alianță între Germania și Rusia, în fine, după cum a și existat de ani, fără vr'un tratat, nu s'ar pute încheia ași, în fața politicii de cucerire a Rusiei, fără de-a da naștere în Austria Franța și Englitera, la temeri, și fără de a îndamna pe aceste puteri să se alieze, ear Rusiei în cazul acesta i-ar sta liber să lase Germania în cea mai mare izolare. Alianța dintre Austria și Germania, al cărei scop se vede, nu va da naștere la formarea unei contraalianțe, dar probabil se va uni cu ele și altă putere, precum Englitera. Germania unită cu Austro-Ungaria va forma în centrul Europei centrul unei lige a păcii, care e destul de forte pentru a respinge atacuri și a înlătura disordini. „T.“

Austria și dualismul.*)

Discursul tronului la Viena și intrunirea Reichstagului atrag naturalmente atențiunea generală asupra afacerilor impriului austro-unguresc. Împregiurări importante din mai multe puncte de vedere, în aceste din urmă timpuri, au îndoit interesul Europei pentru noiele sale destine. Congresul dela Berlin prin mandatul acordat comitetului Andrassy de a ocupa două pro-

vincii multă vreme rivnite, angagiase politica austriacă pe o cale pe cât de seducătoare pentru imaginațiunea publică, pe atât de primejdioasă pentru acei cari cutezau să se avente pe dênșă. De atunci, tot ce se poate numi transformățiune a imperiului s'a accentuat cu tărie. Bosnia și Erțegovina au fost ocupate, nu fără greutate, este adevărat, dar în fine au rămas în mâinile soldaților austriaci; sangiacul Novibazar a avut aceeași soartă, cu toată împotrivirea Maghiarilor și în sfârșit nu a mai putut fi îndoială, că monarchia austro-ungurească se apropie de ținta la care aspira fără a se gândi să se oprească în cale. Alegerile parlamentare sub impresiunea aceasta s'au făcut; au dat majoritatea conservatorilor de toate nuanțele, și deputații cehi, cari se esilase de bună voe din viața parlamentară, au creșut momentul bine ales, ca să se reîntoarcă la ea. Reintrirea aceasta a unui grup important după o lungă abținere, este un indice sigur despre ideile care prevalează în sferele guvernamentale din Viena. Dacă deputații cehi transig în momentul de față cu convingerea lor, dacă, cu tot semțimentul prea pasionat pentru aceea ce ei consideră ca drepturile lor, vor fi aducând în desbaterile Reichstagului spriginul prezenței lor, apoi negreșit că cred într-o schimbare de ecilibru național și de politică străină pe cari le au arătat atât de limpede evenimentele din acest din urmă an.

Astfel sunt condițiunile prea interesante, în cari se intrunesc deputații Reichstagului. Discursul imperial le arată destul de bine ce așteaptă tronul de la dênșii; Imperatul care a respectat cu fidelitate, în aceea ce îl privește constituțiunea statelor sale, invită pe representații țerii a'î încungiura cu un nou prestigiu împăcându-se toate partidele definitiv. Toată lumea se va face negreșit ecoul acestei dorințe generoase fără a și da tocmai bine samă de modul cum se poate realiza. În toate țările este incompatibilitate absolută de principii și de acțiune între unele elemente parlamentare, și ni se pare că aceste divergențe neînvinse sunt mai adânci în Austria decât în ori care alt stat constituit. De și majoritatea Reichstagului pare câștigată politicei străine a monarchiei, unele puncte de vedere, chiar între membrii acestei majorități diferă până la așa punct, în cât ori cine se întreabă buciros, dacă acei cari se dau de partea aceasta vor pute merge întotdeauna împreună pe țărîmul unei acțiuni generale. Reconcilierea partidelor în imperiul austro-ungar pare dar o utopie. Adevărată cestiune este a se sci, nu dacă Slavii și Germanii își vor da mâna, ci dacă politica de anec sare pe care a moștenit-o guvernul, va găsi ca să o susție o majoritate lipsită de acele fluctuațiuni de cari a suferit până ași lumea parlamentară la Viena. Din smuciurile cari au urmat criza din Orient instituțiunile constituționale au suferit mult: noua politică a imperiului s'a făcut și în cele din urmă a prevalat; însă evoluțiunea aceasta nu s'a operat fără cu regimul constituțional se nu fie adânc vătămăat. S'a vėđut o crisă ministerială prelunginduse luni întregi și afacerile publice mergend prin singura forță a impulsiei. Nu se poate trece cu vederea cât de vătămătoare a fost starea aceasta de lucruri instituțiunilor, cari conduc monarchia, nici până la ce punct ar fi compromise dacă raporturile guvernului și ale Parlamentului ar fi aceea ce au fost într'un trecut recent. Ar fi cam greu, chiar după semnele cari există, de a ne pronunța în privința aceasta mai înainte de a se degaja din desbateri tendențele noului Reichstag.

Ceea ce este sigur este, că presțigiul, importanța parlamentului au scăđut cu cât politica comitetului Andrassy tindea a se lipsi de consimțiment reprezentățiunilor țerei, și că raporturile guvernului și ale noiei majorități vor trebui să fie prea satisfăcătoare pentru a sterge discreditul de care a fost lovit atât de tare regimul constituțional.

Presupunend că politica orientală a monarchiei va găsi în Reichstag spriginul de care are trebuință, era dificultăților încă tot nu este închisă. Lumea cunoasce fără a se mai îndoii unde tind aspirațiunile partidului care predomină în consiliile imperului: Austria nu va pute face un pas ași fără ca să nu mărească forța și numărul elementului slav. Ea este deja prea departe pe calea aceasta pentru a se mai pute întoarce. Dacă parlamentul din Viena se va hotărî să sprigine statul în toate desvoltările și consecențele unei ast-fel de politice, nu se poate aștepta nimeni în mod raționabil ca guvernul unguresc să dea concursul sau unei serii de întreprinderi al căror cel mai limpede rezultat ar fi reducerea dualismului la o simplă espresiune guvernamentală. Este permis a se prevedea că representațiunea națională maghiară va rezista cu hotărîre acestei mișcări, și că Camera din Pesta va urma o cale diametral opusă aceleia a Camerei din Viena. Fără a pute ȃice cum se va sfărși complicațiunea aceasta, este cu neputință a nu i lua în seamă gravitatea.

Este prea adevărat, că dl. Tisza a sciut să procure comitetului Andrassy o majoritate slabă. Inșe evenimentele au luat un caracter accentuat pe care nu îl aveau atunci.

Acei cari și făceau iluziune despre succesul ocupațiunei Bosniei și Erțegovinei, nu pot să și-o mai facă acum; și deacă Maghiarii vor primi, fără să încrunte sprinceană, faptele din trecut și pe cele din viitor, vom pute ȃice că vor face aceasta în deplină cunoștință de cauză.

„La République française“

La legea pentru apărarea țerii.

În revista noastră de Sămbătă am amintit între alte și de un proiect de lege despre efectivul armatei și contingentul recrutiilor substernut dietei unguresci. Foile budapestane publică și espunerea de motive privitoare la acest proiect. Din espunerea aceasta reproducem și noi următoarele:

„Articolul XL din 1868 în § 11 a determinat cifra de 800,000 pentru statul efectiv al armatei permanente și marinei, de lipsă pentru apărarea comună a monarchiei, fără de a socoti și granița militară, care esista pe atunci. Legislativa a fost condusă la determinarea acestui efectiv de convingerea, că monarchia austro-ungurească pentru pozițiunea sa ca putere mare, eară de altă parte aflându-se ea în mijlocul Europei, pentru situațiunea ei strategică, care nu se poate ȃice, că este favorabilă, trebuie să dispună de o putere armată întocma ca celelalte puteri mari.

În anul 1868 puterea de războiu a armatelor ce veniau a se lua în considerațiune era cea următoare: Germania 1,229,117, Franția 1,350,000, Rusia (cu trupele neregulate și asiatiche) 1,467,000, Italia cu garda mobilă 480,461 oameni.

Față cu aceste putere armată a monarchiei austro-unguresci avea trecut, în sensul legii prin care se determina noua sistemă de apărare, să ajungă până la sfârșitul anului 1878 la următoarea înălțime: armata și marina 800,000, trupele din granița militară 53,000, milițianii 200,000 la olaltă 1,053,000 oameni. Ință în anul 1868 Germania, Franția și Rusia aveau o mai mare putere armată ca cea de

sus și suma determinată în 1868 putea fi considerată atunci de minimul recerut necondiționat. În cei de cece ani din urmă s'au făcut foarte însemnate modificări. Toate staturile numite, spre a și înmulți puterea armată, după războiul franco-german și-au modificat din fundament sistemele de apărare; pentru desvoltarea organizațiunei armatelor lor au adus jertfe materiale admirabile. Esemplul l-a dat Franția în 1872. S'a statorit douăzeci ani de servițiu pentru un contingent anual de 150,000 oameni. În anul 1873 a urmat Italia; acolo s'a statorit nouespredece ani de servițiu și pe fie-care an 160,000 de recruti. În 1874 a aflat și Germania cu cale de a și ameliora sistema de apărare, cu toate că de repetite ori trecuse prin proba focului. Pelângă un servițiu de doispredece ani se recrutează de prezent în fie-care an câte 150,000 pentru armată și câte 150,000 pentru rezervă. În același an s'a apucat Rusia de înmulțirea armatei. Contingentul anual de recruti, care era de regulă 218,000 oameni, printr'un ucas al țarului s'a sporit cu 50,000. La acestia sunt de a se socoti 600,000 rezervă. Datorința de a servi merge până la anul al patrușecilea din vârsta vieții, din care cincispredece trebuie petrecuți la armată. În ziua de astăzi, abstrăgând dela gloate, puterile europene sunt în stare a trimite în campanie puterea armată următoare:

armată permanentă (miliții)	rezervă	la olaltă
Rusia 2,446,800	600,000 (1892)	3,046,800
fără armată neregulată 1,689,000	—	2,289,000
Franția 1,215,000	300,000 (1892)	2,723,000
	300,000	4,815,000
Germania 1,076,200	307,200	620,900
		2,004,300
Italia 698,000	310,000	1,016,200 (1892)
	254,200	423,100
Aust.-Ung. 800,000	299,318	95,000
		1,194,318

(Unde sunt numeri îndoșiți numărul de desubt arată statul efectiv deja ajuns, pe când cel deasupra statul până la care trebuie să ajungă).

Reserva de aceea nu trebuie scăpată din vedere la compararea puterii armate a staturilor singuratiche, pentru că dela dênșă aternă până unde se pot suplini defectele probabile în timp de războiu; mai departe rezerva arată de ce putere poate dispune un stat înainte de a lua refugiu la mijlocul din urmă, la gloate.

Resultatul acestor comparațiuni este, că puterea armată a Austro-Ungariei nu numai este mai mică decât a Germaniei, Franției și Rusiei, dară că chiar și Italia dispune de o armată întocmai așa de puternică ca a noastră, pentru că acolo milițiile teritoriale au, cel puțin, aceeași valoare, care o au la noi rezervele.

Și proporțiunea aceasta defavorabilă cu timpul va mai cresce și adecă în acea măsură, în care puterile se vor apropia de perfecta desvoltare a sistemelor lor de apărare.

Proiect de lege

despre dispozițiile de lipsă privitoare la administrarea Bosniei și Erțegovinei predată Austro-Ungariei prin tratatul de Berlin din 13 Iulie 1878.

§. 1. În sensul legilor (art. de lege XII: 1867 și legilor austriace din 21 Decemvre 1867 R. G. B. Nr. 146) pentru afacerile comune ale monarchiei ministerul este imputernicit, a avé influență pe lângă responsabilitate constituțională asupra administrației provisorice a Bosniei și Erțegovinei.

§. 2. Ministeriul ea parte la toate consultările, cari se vor ține în ministeriul comun cu privire la statorirea direcției și principiilor acestor administrații provisorice precum și asupra clădirei căilor ferate.

§. 3. Administrarea acestor țeri să se întocmească așa încât cheltuelile ei să se acopere prin venitele propriie ale țerilor acestora.

Dacă și încât aceste acum îndată nu s'ar ajunge în măsură deplină proiectele pri-

*) Trad. „Tel.“

vitoare la sumele de acoperit pentru administrarea ordinară sunt de a se statori în sensul legilor existente pentru afacerile comune în conțelegere cu guvernele ambelor părți ale monarhiei.

Încât însă administrarea Bosniei și Erțegovinei pentru investiții permanente, ce nu se țin de sfera administrației curente, precum pentru căi ferate, clădiri publice, sau erogate extraordinare de asemenea natură, ar cere prestări financiare din partea monarhiei, astfel de prestațiuni se pot încuviința numai pe temeiul legilor votate în conglăsuire de ambele părți ale monarhiei.

§. 4. Pe aceeași cale sunt de a se statori principiile, după cari să se reguleze și administreze următoarele afaceri în Bosnia și Ețegovina:

1, organizarea vămlor;

2, cheltuețile indirecte, ceri în ambele părți ale monarhiei au a se manipula după legi cari pe basa compromiselor trebuie să fie de același feliu.

3, monetăria.

§. 5. Ori-ce schimbare a raportului existent a acestor țări cu monarhia are lipsă de invoirea conglăsuire a legislativelor din amândouă părțile ale monarhiei.

§. 6. Legea prezentă intră în putere cu ziua publicării ei numai presupunându-se că dispozițiunile ei corespundătoare primesc valoare de lege și în regaturile și țările reprezentate în senatul imperial și se vor publica deodată cu această lege.

Varietăți.

* (Sistarea esecutiilor de dare). Ministrul de finanțe au ordonat, ca în comunele acele ale comitatului temeșan, cari sufer mai mult în urma recoltelor slabe din est an dările celor mai seraci din aceste comune până după secerișul anului viitor să nu se mai incaseze prin *esecutoriile de dare*. Aceste comune sunt: În cercul judecătoresc Detta; Birda, Szkulya, Brestye, Butyin, Perkoszova, Denta, Detta, Opaticza, Gattaiia, Moritzföld, Gesztenyes, Omor, Ramara-Szt. György, Zárda-Szt. György, Berekutza, Nagy-Szemlak, Kis-Szemlak, și Sósdiia; în cercul Csakova: Csakovár, Folya, Gilád, Liebling, Liget, Petramány, Obád, Sipeth, Vojtek și Szebely; în cercul Buzias: Bakovár, Sirbora, Buziás, Szilas, Hittyiás, Rakovitzá, Kádár, Dubosz, Nagy-Köveres, Dragsina, Niczkylfava, Fikatár, Dragoies, Ohaba, Forgács, Rittberg, Magyar-Szákos, Török-Szákos, Ikroda, Szinnerszeg, Daruvár, Kepet, Román-Stomora, Berény, Cserna, Unip, Ujlak, Vukova, și Blazsova; în cercul Verșeș: Jabuka, Mesics, Szolcsisza, Klopodia, Ferendia, Ludricz, Kustély, Markovecz, Moravicza, Dezsánfalva, Paulis, Rettisova, Nagy-Szredistye, Tót-Sztamora, Kis-Gáj, Varadia, Vlajkovecz, Vojvodincz, Podporány, Nagy-Szám și Vattina. Pentru aceste comune s'au destinat 200,000 fl spre cumpărarea sămânțelor dară numai pentru cei mai seraci care sufer mai mult de miserie. Dintre acesti bani s'au și asignat 100,000 fl. cu aceea condiție, ca să se cumpere de ei numai sămânță, și să se împartă frățesce.

* (Academia orientală din Viena.) Nici o dată nu s'au ivit mai multe cereri ale elevilor interni ca estimp; — ast-fel că direcția a fost nevoită de a închiria și un local limitrof. Săptămâna această a mai sosit încă un june persian, fiul ambasadorului Persiei din Constantinopol, pentru a urma studiile în numita academie.— În curând va sosi noul profesor angajat pentru limba și literatură arabă și greacă, anume Emir Iussuf Dia El-Halidi, până acum primar la Ierusalim. — Primind a se face profesor academiei orientale din Viena, a demisionat din postul de primar al orașului sfânt, și pe la sfârșitul acestei luni va intra în serviciu.

* (Mulțămită publică). Prea onorate Domnule redactor! Subscriși după ce cu ajutorul lui Dđeu și creștinilor celor evlavioși din archidiocesa noastră, apoi a Aradului și a Caransebeșului, și în fine a marinașilor frați români de peste Carpați ridicară o biserică destul de frumoasă, și cu gust în Sepsiszentgyörgy Capitala secuimei din Trei Scaune, mai rămase numai templu îndărăpt. Catapeteasmă din urmă, deși după plan nu recerea o sumă considerabilă decât numai de 500 fl. totuși pentru că desecai puterile poporenilor nostri, era peste puțină de a se înființa. Ce era de făcut; am năzuit la ajutorul unui fost deputat dietal ales și de Români care promise a ne întinde ajutorul său: ce este drept oareși care sumă a și contribuit, restul însă de 300 fl. vedând că nu'l putem acoperi din nici o parte și că generosul templu nu mai poate aștepta și ne a amenințat a ne sili la depurarea acestei datorii pe calea legii, în această împrejurare tristă ca să scăpăm poporul de această perplexitate la rugarea acestuia am întreprins o colectă pe la evlavioșii noștri creștini din Brețcu, Poiana-Sărată și Purcăreni; ajutorul ce nea întins cu numele lor ne rugăm a se publica în „Telegraful Român“, cărora le aducem cordială noastră mulțămire în numele comitetului nostru parochial. Dđeu să le resplătescă însuși și înmiit din cerescile sale daruri.

Alecsie Popovici m./p., Ioan Vancea m./p., paroch. Epitrop.
Mihai Vancea, Curator.

* (Călătoria pe drumul de fer) din Sibii până la Sighișoara și îndărăpt, apoi din Sibii până la Murș-Oșorheiu și îndărăpt s'a înlesnit din 15 Octomvre n. a. c. pentru persoane. Se solvesce adecă: a) din Sibii până la Sighișoara sau îndărăpt: pe clasa I 7 fl. 10 cr.; pe cl. II 4 fl. 98 cr.; pe cl. III 3 fl. 58 cr. și b) din Sibii până la Murș Oșorheiu sau îndărăpt pe cl. I 14 fl. 14 cr.; cl. II 9 fl. 90 cr. și cl. III 7 fl. 8 cr.

* (Comoara lui Napoleon în Rusia). „Russische Zeitung“ din Moscva dice între altele: În 27 Sept. Papa a primit în audiență mai mulți călători între cari se afla și o femeie. Aceasta rugându-se de o audiență se cretă pentru o împărășire de tot interesantă și însemnată fu rieiptată și avisată, a face această împărășire în audiență publică. Așa femeia spune Papei în audiență publică, că dăna a primit dela muma ei în ceasul morții următoarea scire însemnată: Când Napoleon I fu silit a părăsi Moscva a îngropat vistieria sa în preț de 6 milioane ruble într'un sat rusesc. Aceasta comoară acuma numai Papa împreună cu un călugăr capucinean o pot găsi și desgropa. Această legendă se dice, că s'a primit în Vatican cu mare serioșitate.

* (Phylloxera) s'a arătat în hotarele orașelor: Cașovia, Nagy-Károly și Szatmár-Nemeti, apoi în hotarul comunei „Peer“ în comitatul Selağıului, și din această pricină s'a oprit esportarea strugurilor, mustului vițelor și pomilor tineri precum și a tuturor mlădițelor din aceste locuri.

* (Cetyvayo prisoner.) Cetyvayo, care după cum amintisem deja în unul din numerii Teleg. Rom. fu prins de Englezi, în situația sa de prisoner, se purtă cu demnitate și cu gesturi regale. Numai pe vapor nu se mai putu stăpăni. Boala mării și mișcările vasului au fost ceva nou pentru Zuluși. Ei deveniră foarte fricoși, și sub nici o condiție nu mai voiau să umble altfel de cât de a bușele ca copii.

Aducându-se pe vapor un aparat fotografic, regele Zulușilor începuse să se teamă foarte mult de densul,

și tocmai după ce vedu că îi scosese chipul fără a l'vătēma, seliniști earăși. Femeile lui, cam în vērștă de 20 ani, nu au voit să se supună fotografiei, de cât după ce stăpānului lor le a poruncit într'un mod brusce; până atunci însă țipau de frică.

Mare plăcere simți Majestatea Sa când fu îmbrăcat în haine europene, pe cari i le-a împrumutat căpitanul vasului: mai cu seamă îi plăcu pālăria înaltă, pe care o trāgea și peste urechi.

Căpitanul vaporului, încercând să l' învețe a scrie, regele prisoner a arătat un mare talent.

* (Cele trei rațe din Seghedin). Un țiar din acest oraș povesteste următoarea ciudată istorie, care caracterizează sistemul complicat de formalități, ce domnesce încă în diferite ramuri administrative în Ungaria.

Într'o di un agent polițenesc din Seghedin, găsese pe stradă patru rațe fără stăpān, pe cari conform dispozițiilor legii le-a condus în curtea primăriei. Acı s'a încheiat un proces-verbal constatător, și s'a dat rațele în îngrirea unui aprod municipal. A doua di moare o rață; această întâmplare se constată earăși atât printr'un proces-verbal, cât și printr'un act al veterinariului comun.

Nearătându-se nimeni ca să reclame proprietatea rațelor în urma publicațiunilor făcute, s'a hotărît vânđarea lor prin licitație în folosul casei comunale.

La 9 ale lunii trecute, s'a ținut licitația eșind prețul de 58 cruceri. Această operație se constată earăși printr'un proces-verbal, la care se alătură următoarele anecse: Certificatul veterinarului în privința raței moarte, o cuitanță pentru 27 cruceri a aprodului, care hrānise celelalte trei rațe mai multe zile, un exemplar al publicațiunei prin care se căutase stăpānului și un exemplar al publicațiunei, prin care se anunțase licitația rațelor.

Toate aceste acte se înaintează căpitanului superior de oraș, care hotărăsese, ca cei 58 cr. să fie depuși deocamdată la casa de depunere; — ear actele respective, împreună cu recipisa casei de depunere, le înaintează primăriei printr'un raport, în care se descrie cazul găsirei și vânđerei rațelor, cerēnd, ca acesti bani să fie ordonați în folosul casei comunale, pentru că aceasta să i poată ridica dela casa de depunere.

Acest raport este trimis mai întâi la registratură, unde i se dă un număr, după natura sa ca afacere financiară, și în urmă se trimite la secțiunea competentă. De aci dosarul, căci se adunaseră deja mai multe coale, este predat contabilăței, și de acolo earăși întors la secțiunea competentă, mai adaogēndu-se câte-va coale scrise. Capul acestei secțiuni își face raportul, înainteând earăși dosarul spre deliberare consiliului comun. Consiliul cercetează într'o lungă ședință toate actele și hotărăsese printr'un proces verbal, ca acei 58 creițari să se ridice dela casa de depuneri și să se predea casei comunale.

Acest proces-verbal, împreună cu dosarul, se trimite la biuroul de notariat, pentru a compune adresa și ordinul respectiv cătră cassa de depuneri și cătră cassierul municipal; și pe când aceste două acte se trimit espeditorului pentru a le porni, dosarul este înaintat cancelariei centrale; și în fine se efectuează operațiile predării și primirei la cei doi casieri.

După calculul făcut de mentionatul țiar dela Seghedin, rezolvarea afacerii a celor patru rațe a ocupat 36 funcționari, au absorbit 29 oare de lucru și a consumat 66 coale de hārtie, cari în total reprezintă o valoare de 250 florini.

* (Convocare). Spre constituirea definitivă a reuniunii învățători-

lor din comitatul Hunedoarei conform punctului 4 din cerculariul prea venerabilului consistoriu gr. or. român al archidiocesei transilvane dto 7 Iunie v. Nr. 1613 din 1879, în înțeleșul concludului luat în ședința conferențelor învățătoresci dela 13 August a. c. ținute în Deva, scrisul însărcinat cu convocarea unei adunări generale, invită pe toți p. t. învățători din comitatul Hunedoarei aparținători la archidiocesa pe 16/28 Octobre a. c. la o adunare generală în Deva, la care se invită cu onoare și alți onorații amici ai culturii și progresului.

Deva 2/14 Octobre 1879.

Ioan Papiu m. p., ppresbiter.

* (Un iepure cu 50 fl v. a.) O țerancă din Pusstapoo vânđēnd în Mezō-Tur acum de curēnd 2 porci crescuți de multă vreme cu mare nechez primesce pentru ei prețul de 50 fl într'o bancnotă. Țerana spre mai marea siguranță își învēlue bancnota de 50 fl. într'un corn al batislei și pleacă cătră casă. Din întemplantă în drumul ei dă de un iepure durmind. Ea numai decât se încearcă a prinde iepurele și succedēndu'i prinderea lui îi leagă picioarele de dindărăpt, cu batisa unde se afla bancnota de 50 fl. Epurile se înțelege se sfērcoleșce în coace și în colo ca se scape și îi succede ași elibera un picior din legătură și în momentul, când s'a simțit în poziția de a putē întrebuișta liber trei picioare, s'a și smēncit din brațele țeranei și ajungēnd odată pe pāmēnt în elementul seu cu batisa în care erau cei 50 fl de piciorul al patrula a luat-o la sănătoșsa și în vr'o câteva secunde biata țerancă nu l'a mai vēđut rămānēnd încremenitā fără batisă, fără porci, fără bani și fără friptură de iepure.

* (50,000 de gāsce grase) s'au esportat în stăinătate din orașul „Neuern“ în Bohemia.

* (O partidă monstră de carambolagiū). Diarele din Moscva relatează despre o partidă de carambolagiū, care va rămānē mult timp în memorie. A fost prinsoare între un jucător japonez contra a trei de-odată dintre cei mai perfecți jucători.

Prinsoarea era de 75,000 ruble; ear partida de 5,000 carambole.

Juriul se compunea din 22 profesori de billard, veniți din cele cinci părți ale lumii, și dintre reprezentanții societății High life moscovită.

Hang-Mang-Hung începū și făcu fără a părăsi taculi o serie de 1,835 carambole.

Partida dură de la 8 oare dimineața până la meșul nopței, cu două oare de repaos, la 11 a. m. și la 6 oare sara.

Ultimul carambol se făcu la 12 oare noaptea punct, și profesorul japonez căștigă partida numai cu trei carambole.

Eată o partidă și o prinsoare care întrece pe cele americane.

* (Baronul Haymerle) noul cancelar austriac, a înaintat așa de repede numai prin științele sale între cari trebuie menționate mai cu samă limbele pe cari le cunoasce. El scrie și vorbesce bine limbele: germană, franceză, engleză, italiană, turcă, persiană, arabă, greacă antică și modernă și cea daneză.

* (Premii pentru animale sēlbactice). Animalele sēlbactice în Algeria scad din di în di. Guvernul francez plătesce pentru fie-care leu sau panteră ce se împușcă câte 50 fr. pentru fie-care șacal 3 fr., și așa mai departe.

În anul trecut s'au plătit premii pentru 53 lei, 49 leoaice, 9 pui de leu, 530 pantere, 45 pui de panteră, 1072 hiene și 14,784 șacali.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Coloniști români între Ruteni și Poloni.

(Incheiere.)

De coloniile odinioară românești din Galiția se țin în sfârșit și coloniile „Huțulilor” (Huțenilor). Aceasta ni-o arată înainte de toate deja numele „Huțulilor,” care are un sunet cu desăvârșire românesc; aceasta nu mai puțin ne-o arată fapta, că și celelalte numiri, ce Huțulii le pun munților lor, pădurilor, văilor etc., în cele mai multe cazuri ridică originea românească. Astfel aflăm aici — dacă urmărim cursul celor două Bistrițe, al Prutului și Teremușului — nu numai obiceiurile: Magura, Klywa, Syhla și unui mare număr de Hruni, ci aflăm aici între altele și o Negrowa, o Rypna, o Krypa (recte Kyrpa), o Ardzelaczna, o Leurda, de mai multe ori un Gorgan, o Rokita, o Foreszczinka, și mai cătră răsărit o Lunga; aflăm mai departe un Rotundul, un Capul, o Krynta, o Punczela, o Ardzelusza, o Stryzora, și un Cucul; de două ori o Sekatura, apoi o Pekura, o Kyrtura, un Ledeskul, un Waskul, un Radul și pe partea unguerească un Brebeneskul, un Breskul, un Szeszul, un Pietros, un Pietroszul și multe altele de aceste. Originea românească a Huțulilor o indică mai departe numele satelor lor din Galiția, precum: Akryszory, Brustury, Rungury, Szeszory, Strymba, Rosulna, precum și numele satelor lor din Bucovina, precum: Rus-pe-boul, Gropa, Breaza, Putilla, Lopuzna și altele. Aceeși o adevăresc mai departe îmbrăcămintea Huțulilor, ce este identică (abstrăgând dela cioarecii de paradă și dela o formă specială de căciuli huțenesci) cu cea a Românilor din munți*, precum aceasta se vede altcum lămurit și din numele vestmintelor singurate, precum: gugla, dzugla, zgarda, kanka, kiptar și alt. De originea românească își aduce nu mai puțin aminte și predilecția lor pentru economia de vite și pentru oierit, apoi modul, cum fac brânza, și în special încă un șir lung de expresiuni: amintesc numai unele ca: berbényca, byrki, bowhar, bowharka, buteja, watak, wurda (și hurda și urda), kлага, klagaty, zaklagaty, hanca, harnasar, wakar, marga, batalew, ryndza, bryndza, zentyca, și altele, cu care Huțulii obicinuesc a însemna obiectele, ce privesc economia de vite și oieritul; precum și facerea brânzei. Se mai adauge, că și celelalte cuvinte — însemnate în consemnarea de sus ca împrumutări din limba românească s'au susținut mai cu samă la Huțuli, și că prin urmare abia vom greși, dacă vom susține cu toată hotărârea, că strămoșii Huțulilor în adevăr au fost un popor, care vorbea românește.

Fie însă după toate, câte s'au spus până acum, originea românească a Huțulilor mai pre sus de orice îndoială: cu aceasta nici pe departe nu s'au dovedit încă totul. Tot mai avem încă datorința a întreba: când, de unde și între ce împregiurări au venit Huțulii în teritoriul, ocupat astăzi de ei, și de unde vor fi având numele lor? Și apoi mai departe: sunt Huțulii în adevăr descendenții Daco-Românilor proprii, sau sunt ei doar descendenții unui alt neam de Nomați, ce prin viețuire împreună mai îndelungată s'au romanizat? Și în sfârșit: aflau ei aici în părțile aceste deja

oare-care populațiune, sau a fost ei cei dintăiu coloni?

Trebue să mărturisesc că — având în vedere starea actuală a isvoarelor noastre — deocamdată încă nu sunt în stare a da un răspuns pozitiv la întrebările aici enumerate. Toate câte ași avé să le spun în privința aceasta, ar fi numai presupuneri, ce mai bine nu le exprim. Sigur e numai, că strămoșii Huțulilor în adevăr au fost un popor, ce vorbea românește, și e probabil, că ei au imigrat din Ungaria în ținuturile, ce le ocupă ei astăzi. Dintr'un document a principelui Swidrygajlo se vede afară de aceasta, că ei au fost sigur deja în anul 1398 în satul (astăzi orașelul) Kossow și că și satele Berezow și Zabibic au fost impopulate de Huțuli dacă nu în a. 1398, apoi cu puțin mai târziu. În decursul secul. XV și XVI s'au înființat apoi și celelalte sate huțenesci, ce există astăzi, fără ca să pot hotărâ, care din ele s'au întemeiat de strămoșii Huțulilor, cari vorbeau românește, și care de descendenții lor, deja rusificați.

Dacă resumăm, apoi din cele dișe până acum rezultă următoarele:

1) Românii la timpul seu au dezvoltat o aplecare enormă la expansiune și s'au răspândit în nordostul Europei în decursul secul. XII și XIII până în ținuturile Starokonstantinowului și Ostrogului;

2) ei în decursul secul. XIII, cu deosebire însă în decursul secul. XIV, XV și XVI s'au așezat și în Galiția de astăzi, și ca oșteni, emigranți politici și neguțatori, mai cu samă însă ca țărani și păstori au înființat un șir de colonii, cari după ei s'au numit „românești“;

3) De oarece coloniile lor nu s'au înființat deodată și nici n'au format pretutindenea un teritoriu coerent, ei în curând au primit limba Rutenilor, ce i încungiurau, și s'au contopit cu acești din urmă și altcum astfel, încât de petrecerea de odinioară a Românilor în Galiția astăzi ne aduc aminte numai încă numele mai multor sate, munți, păduri, văi și riuri, apoi celelalte expresiuni citate în consemnarea de sus și între altele și portul și unele datine și obiceiuri ale muntenilor galițiani, respective ale Huțulilor.

Loc deschis.*)

Onorată Redacțiune! Dl asesor cons. I. Hannia așă de bine a răspunde în Nr. 115 „Tel. Rom.“ la corespondența subscrișului din Nr. 112 cu termenii: „infam, minciună, calumnie, poltronerie, cucuveică nopturnă, minciuni infame, calumnii malițioase, „demne de fabricătoriu.“ Față de injurături, fie chiar din partea unui dignitaru ca dl Hannia, nu stau de vorbă. Constatez însă că d-lui Hannia i este imposibil a nega, cumcă și-a permis cu volnicie a călca în picioare ordinea bisericească și a prevarica în parochia Gurariului în dauna parochului de acolo și a disciplinei. Ceea ce am raportat din cuvântul funebrel, dl Hannia o neagă cu gura de jumătate, ear publicul care l'a ascultat scie, că raportul a fost fidel. Cumcă deslușirile cuprinse în note încă sunt adevărate, e lucru în parte recunoscut, și în parte are să se cerceteze și constateze de cătră organele competente, dela cari așteptăm dreptatea.

Recunosc incomoditatea situațiunei pentru dl Hannia în respectul acesta. Faptul acesta al d-sale însă nu este cel dintăiu și fără părche. Mai sunt cazuri, în cari d-sa și-a uitat de sine și de poziția sa.

*) Pentru publicațiunile sub rubrica aceasta redacțiunea nu ia asuprași responsabilitatea.

Rog pe on. redacțiune să dea loc și acestor observări.

Gurariului în 4 Octomvre 1879.

z.

Bursa de Viena

din 18 Octomvre n. 1879.

Împrumutul de stat din 1860	126 90
Acțiuni de bancă	837 —
Metalicele 5%	69 55
Împrumutul naț. 5% (argint)	69 15
Acțiuni de credit	263 —
Valuta nouă imperială germană	57 85
London	147 1
Galbin	5 69
Napoleon d'aur (poli)	9 85

Economic.

Sibiui, 17 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.50—9.50; Grâu săcăreț fl. 7.30—8.10; Săcăreț fl. 4.90—5.30; Orz fl. 4.40—4.80; Ovės fl. 2.60—3 Cucuruz fl. 4.40—4.80; Mălăin fl. 5—5.50; Cartofi fl. 1.30—1.50; Semână decăn epă fl. 7.—8; Mazere fl. 6.50—7; Linte fl. 10—10.50; Fasole fl. 6.50—7 pro 50 chilo: Fână de pâne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare de porc fl. 25.—26; Său brut pro 50 chilo fl. 16—16.50; Său de luminări fl. 23.—24; Luminări de său 50 chilo fl. 28—28.50; Săpun fl. 20—20.50; Fân 60 chilo fl. 0.80—0.90; Cănepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vërtoase de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—46 cr.; Carne de vițel 36—40 cr. carne de porc 38—40 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; oauă 10 de 20 cr.

Mediaș, 16 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.—9; Grâu săcăreț fl. 6.80—7.20; Săcăreț fl. 4.50—5; Ovės fl. 2.30—3.—; Cucuruz fl. 3.50—4; Sēmână decăn epă fl. 5—6; Fasole fl. 7.—8 mazere fl. —; Cartofi fl. 1.50.—1.60; Fân fl. 1.—1.40; cel vechin; cel nou fl. —.—; Cănepă fl. 32—34; Slănină pro 100 chilo: fl. 56—60; Unsoare de porc fl. 55—60; Său de luminări fl. 40—60; Spirt pro grad cr. 10¹/₂; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc —40—cr. carne de vițel 40—cr.; carne de berbece 24—cr.— oauă 5 de 10 cr. Tergul de ași a fost în câtva mai bine cercetat ca cel de mai înainte. Timpul e frumos

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitățiuni: în 8 Noem. și 13 Dec. mob. rēmasului după Martin Nagler în Făgăraș (jud. cerc.); în 17 Dec. 1879 și 17 Ianuarie 1880 imob. lui Moriș Lazar în Ciunefaia (trib. Cluj); în 8 Noem. și 8 Dec. imob. rēmasului după Ioan și Pavel Longociu în Daia (jud. cerc. Sighișoara); în 21 Noemvr. și 22 Dec. imob. lui Ioan a lui Gligor Lupu în Beriu (trib. Deva); în 11 Noem imob. lui George Komáromi și soți în Veseud (jud. cerc. Mediaș); în 22 Noem. și 22 Dec. imob rēmasului după Ilisie Băleban în Alțina; în 26 Noem. și 27 Dec. imob. lui Toma Wallinen în Alțina (trib. Sibiu); în 10 Noem. și 10 Dec. imob. Carolinei Gross și soți în Orăștie (trib. Deva); în 29 Oct. imob. lui George Helbusch în Preșmer (trib. Brașov).

Colecta

făcută din comuna Brețcu și Poiana sărată pentru restul de 300 fl. care sântem datori părintelui Andronie pentru tēmpla bisericeii noastre din St.—György.

A) DD. administrator Spiridon Dimian 1 fl., preotul Constantin Dimian 1 fl.

B) din Poiana sărată.

DD. notar George Popp 5 fl., Ioan Minisca 1 fl., George Negoiescu 1 fl., Anu Ioan Petri 30 cr., Ioșef Zile 20 cr., George Cserar 20 cr., Nicolau Botezan 50 cr., George Dimitriu 1 fl., Vizi Marton 50 cr., directorul vămii Reich Albert 2 fl., Sofalvi Gyula 30 cr., Goldhimus Miháj 40 cr., Sertan Iános 30 cr., Nicolae Grabnic 1 fl., Onisim Bersnia 1 fl., învățătoriu Ioan Pop 1 fl., George Boholtian 10 cr., Ioan Crintea 20 cr., Ioan Negoiescu 12 cr., George Coman 10 cr., Nicolae Neag 20 cr., Coman Tiulula 22 cr., George Neag 8 cr., Ioan Covrig 44 cr., George Șandru 10 cr., Ioan Muntean 14 cr., George Muntean 10 cr., Ioan Anghene 40 cr., Grigorie Oltean 40 cr., George Boian 10 cr., Ioan Pascalin 20 cr., George Gros 50 cr., Nicolau Mateiu 1 fl., Nicolau Teacă 40 cr., Dimitrie Ionel 40 cr., Gyárfás Lajos 1 fl. Suma 23 fl. 40 cr.

C) din Purcăreni.

Ioan Dorjan 19 fl., Ana veduva Budileana 2 fl. Oprea Trandabur 4 fl., Anas tasiu Sfeteș 40 cr., Nicolau Prușcan 1 fl., George Rebigia 40 cr., George Musat 30 cr., Maria veduva Ilie Urez 30 cr., Mafteiu Boeriu 30 cr., Ioan Lupu 40 cr., Maftei Grama 1 fl., N. N. 30 cr., Ioan Prusan 30 cr., George Trandabur 1 fl., Ioan Dumitru 18 cr., Maria Vlad Țițeiu 4 cr., Radu Maria 10 cr., Georgie Stanca 20 cr., Maria 8 cr., Radu Pascu 5 cr., Georgie N. 10 cr., Nicolai Brescan 1 fl., Ioan Marie 1 fl., Niculae Timar 1 fl., Ioan Haicău 50 cr., Ioan Corn 2 fl., Vlad Corn 5 fl.

S. Sântgiorgiu în 13 Octomvre 1879.

În numele comitetului parochial:

Alesie Popoviciu m./p., Ioan Vancea m./p., paroch. epitrop.

Michail Vancea m./p., curator.

Estras

din rațiociniul despre administrarea fondurilor destinate de repos. d. I. Juga de Baci, spre scopuri scolare și filantropice pe a. 1879.

Cu finea anului 1877 au rămas 6801 fl. 10¹/₂ cr., la cari se adaogă interesul a tutor 4 fonduri pe anul 1879, cu 5% 1260 fl., asemenea și competențele intereselor la formându al II-lea fond de 6300 fl., legatul IV pe anul 1878 cu 5% 315 fl., apoi tot cu 5% pe anul 1878 la capitalul de 6123 fl. 32 cr., fac 306 fl. 17 cr. Suma 8682 fl. 27¹/₂ cr. Se suptrage datorita, a) la destinațiunea legatului I 105 fl., b) la destinațiunea legatului II 492 fl. 34 cr., c) la destinațiunea legatului III 630 fl., d) la destinațiunea legatului IV 315 fl. Suma 1542 fl. 34 cr., rămân 7139 fl. 93¹/₂ cr. Cari se țin, I de fondul legatului II 395 fl. 44¹/₂ cr., II de formându al II-lea fond al legatului IV 6744 fl. 49 cr. Suma 7139 fl. 93¹/₂ cr.

Brașov, 31 Decemvre 1878.

Comitetul administrativ.

Nr. 139 1879.

1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățatoresc dela scoala confesională gr. or. din comuna Boian pprebiteratul Tērnăvei infer. prin aceasta se escrie concurs până la 25 Novembre a. c. st. v. în care și se va țină și alegerea:

Emolumente sânt:

1. Salariul anual satorit cu 90 fl. v. a. 114 feldere cucuruz cu grăunț, cuartir în localitatea scoalei și lemne pentru încălțit de ajuns.

Doritorii de a ocupa acest post vor trimite suplicele lor instruite în sensul „stat. org.“ și a dispoșiunilor provisorie sinodale din 1873 la subscrișul până la terminul sus arētat.

Deag 26 Septemvrie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Daniil de Tamaș m. p., adm. prot.

Nr. 205.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de classa I. Albac-Arada lângă neputinciosul paroch de acolo Petru Nicole, în protopresbiteratul Zlatna-superioară, în urma concesiunei mai înalte, se deschide concurs până la 28 Octobre a. c.

Emolumentele sânt: din toate venitele parochiale a treia parte.

Doritorii de a ocupa acest post, au de ași subșterne petițiunile la subscrișul în Abrud, instruite conform „Statutului organic“ cu atestat de maturitate, absolutoriu de clerică, cu atestat de cualificațiune, și atestat că a funcționat și ca învățătoriu.

Abrud, 20 Septemvre, 1879.

Comitetul parochial gr. or. Albac-Arada, în conțelegere cu

Ioan Gall m. p., protop. și adm. Zlatnei-superioare.